

Različiti oblici načina rada kao poticaj slušanju glazbe djece predškolske dobi

Međimorec, Maja

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:080192>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-23**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ**

**MAJA MEĐIMOREC
ZAVRŠNI RAD**

**RAZLIČITI OBLICI NAČINA RADA KAO
POTICAJ SLUŠANJU GLAZBE DJECE
PREDŠKOLSKE DOBI**

Zagreb, srpanj 2020.

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ
(ZAGREB)**

ZAVRŠNI RAD

IME I PREZIME PRISTUPNIKA: Maja Međimorec

**TEMA ZAVRŠNOG RADA: Različiti oblici načina rada kao
poticaj slušanju glazbe djece predškolske dobi**

MENTOR: Josipa Kraljić, viša predavačica

Zagreb, srpanj 2020.

SADRŽAJ

Sažetak.....	4
Summary.....	5
1. UVOD.....	6
2. GLAZBENI ODGOJ U PREDŠKOLSKIM USTANOVAMA.....	7-8
2.1 Uloga odgojitelja u glazbenim aktivnostima.....	8-9
3. SLUŠANJE GLAZBE.....	10
3.1 Aktivno slušanje glazbe.....	10-11
3.2 Pasivno slušanje glazbe.....	11
3.3 Kako birati skladbe za slušanje?.....	12-13
4. NAČINI RADA ZA SLUŠANJE U GLAZBENOJ AKTIVNOSTI.....	14
4.1 Aplikacije.....	14-15
4.2 Pokret.....	15-16
4.3 Dramatizacija.....	16-17
4.4 Pjesma ili skladba uklopljena u priču.....	17
5. PRAKTIČNI DIO.....	18
5.1 Aplikacije: Bedřich Smetana – Vltava.....	18-23
5.2 Pokret: Gioachino Rossini - William Tell Overture: Finale.....	24-25
5.3 Dramatizacija: Sergej Prokofjev – Peća i vuk.....	26-27
5.4 Skladba uklopljena u priču.....	28
5.4.1 Camille Saint-Saëns: Akvarij.....	28-31
5.4.2 Scott Joplin: The Entertainer.....	32-34
6. ZAKLJUČAK.....	35
LITERATURA	36
Izjava o samostalnoj izradi rada.....	37

SAŽETAK

Djeca se rađaju s određenim predispozicijama za razvoj glazbenih sposobnosti, a o okruženju u kojem rastu i o njihovoj vlastitoj aktivnosti ovisi koliko će se te sposobnosti razviti. Istraživanja su pokazala da su djeca rane i predškolske dobi fleksibilnija te nepoznatoj glazbi prilaze s puno manjom skepsom nego djeca starije dobi. Stoga je već u prvoj godini života, pa nadalje, djeci potrebno omogućavati česte susrete s glazbom i sa što više ugodnih zvučnih doživljaja. Raznim glazbenim aktivnostima, pjevanjem pjesama, glazbenim igrama te slušanjem glazbe već od prvih dana djetetova života moguće je utjecati na razvoj njegove muzikalnosti, kao i na njegov cjeloviti razvoj. Glazba obogaćuje dječje emocije, razvija smisao za lijepo, utječe na razvoj glazbenih, intelektualnih i tjelesnih sposobnosti.

Kako su djeca svakodnevno izložena zvukovima audiovizualnih sredstava i „zapljusnuta“ glazbom različitih vrsta i nejednake vrijednosti, uloga odgojitelja je znati pravilno odabrati skladbe za slušanje i osmisliti metodički postupak kojim će privući djecu. Odgojitelji u aktivnostima aktivnog slušanja glazbe mogu koristiti četiri načina rada, a to su: aplikacije ili slike, pokret, dramatizacija te pjesma ili skladba uklopljena u priču.

Cilj ovog rada bio je uvidjeti važnost izlaganja djece kvalitetnoj glazbi te kako im je na zanimljiv način približiti. U tu su svrhu u drugom dijelu rada za svaki od četiriju načina oblika rada osmišljeni i detaljno opisani praktični primjeri.

Ključne riječi: slušanje glazbe, oblici rada, kretanje, predškolske ustanove, dijete

SUMMARY

Children are born with certain predispositions to the development of musical abilities, and to what extent these abilities develop depends on the environment in which they grow up and on their own alertness. Research has shown that children of early and preschool age are more flexible and that they have a less skeptical approach to unknown music than older children. It is therefore necessary to enable children to be in frequent contact with music and with as many pleasant aural experiences as possible from age one onwards. By doing various musical activities, singing songs, playing musical games and listening to music from the earliest days of a child's life, it is possible to influence the development of the child's musicality, as well as his overall development. Music enriches children's emotions, develops a sense of beauty, and affects the development of musical, intellectual and physical abilities.

As children are exposed to the sounds of audiovisual media on a daily basis and are flooded with different music genres and with music of unequal value, the role of an educator is to know how to choose the right piece of music for children to listen to and devise a methodical procedure that will intrigue children. Educators can use the following four modes during the activities of actively listening to music: images or art works made out of various materials, movement, dramatization, and a song or a composition embedded in a story.

The aim of this paper was to recognize the importance of exposing children to quality music and to understand how to familiarize them with music in an interesting way. For this purpose there are practical examples for each of the four teaching methods designed and described in detail in the second part of this paper.

Keywords: music listening, teaching methods, movement, preschool institutions, child

1. UVOD

Dijete je okruženo zvukovima već u majčinoj utrobi. Znanstvenici smatraju da ono već tada zajedno s majkom „sluša“ glazbu, doživljava ljepotu zvukovnog sklada i snagu ritma, jednako kao i neugodan zvuk i buku. Sve to dolazi do izražaja još više djetetovim dolaskom na svijet. Razni zvukovi, šumovi i glasovi postaju dio njegova života i mnoge životne situacije praćene su pjesmom.

Znanstvene spoznaje o ranom djetinjstvu ukazuju na to da je to doba važno za razvoj mnogih sposobnosti, pa tako i glazbenih. Djeca vole glazbu. Ona u njima budi radost ili ih smiruje, jača i oblikuje maštu, proizvodi znatiželju, može ih poticati na ples i aktivnost. Također, ona predstavlja kontekst topline i ugone te stvara preduvjete za intrinzičnu motivaciju i aktivno učenje, kako predškolske tako i starije djece. Čestim slušanjem umjetničke glazbe djeca razvijaju sposobnost doživljavanja, ali i zapažanja onog lijepog u njoj. Prema Marić i Goran (2013) svako slušanje ostavlja tragove u svijesti djeteta. Svaki dodir s glazbom odgaja dijete, formira njegov ukus i stav u životu prema umjetničkoj glazbi. Znanstvenici koji su se bavili utjecajem glazbe na razvoj djeteta otkrili su da se slušanjem instrumentalne klasične glazbe poboljšava pamćenje, koncentracija i pažnja. Ona utječe na inteligenciju, kreativne sposobnosti, maštu te socijalnu interakciju među djecom. Pomoću glazbe dijete na lakši način izražava svoje najdublje osjećaje i misli.

Tema završnog rada potaknuta je glazbenim kolegijima i metodičkim vježbama na fakultetu. Rad će biti podijeljen na teorijski i praktični dio. U teorijskom dijelu navode se istraživanja i teorijski doprinosi domaćih autora vezanih uz temu rada. Drugi dio rada sastoji se od četiriju konkretnih praktičnih primjera, osmišljenih za potrebe ovog rada na temelju iznijetih teorijskih spoznaja te se kao takvi mogu provoditi u praksi.

Utjecaj glazbe na razvoj djeteta više nije upitan, međutim, postavlja se pitanje mogu li ga specifične vrste glazbenih iskustava ostvariti te na koji način i u kojem razdoblju djetinjstva (Nikolić, 2018). Kako djecu ispravno voditi u slušanju kvalitetne glazbe? Kako im je na adekvatan način približiti? Neka su od pitanja na koja se ovim radom nastoji odgovoriti.

2. GLAZBENI ODGOJ U PREDŠKOLSKIM USTANOVAMA

Prema Marić i Nurkić (2014) može se zaključiti kako glazba djeluje odgojno na cjelokupni razvoj, uravnoteženost i osobnost djeteta. Uz glazbu dijete osvještava doživljaje koje izaziva tijelo u pokretu i razvija motoriku tijela. Ona kod djeteta potiče i stvaralački pristup pokretu i plesu, kreativno izražavanje i komunikaciju putem plesnog pokreta te razvija smisao za estetiku pokreta. Autorice naglašavaju i kako je zbog velikih mogućnosti uporabe pokreta, ritma i glazbe u poticanju i razvijanju kreativnosti kod djece, nužno već od predškolske dobi poticati djecu na aktivnu suradnju u stvaralačkom procesu pomoću primjerene glazbe i glazbenih aktivnosti. Njihovo istraživanje učinka instrumentalne glazbe na ekspresivnost dječjeg pokreta pokazalo je pozitivan rezultat koji ukazuje na potrebu integriranja slušanja instrumentalne glazbe u glazbeni odgoj u predškolskim ustanovama. Djeca svijet oko sebe doživljavaju drugačije od odraslih:

„Svijet oko sebe djeca percipiraju uronjena u širok spektar nijansi oblika, boja, mirisa i okusa, kao i taktilnih i drugih senzornih podražaja i informacija. Iz tog razloga, svakodnevno doživljavanje svijeta za dijete je mnogo sadržajnije, cjelovitije i bogatije nego za odrasle, do razine da možemo reći kako oni zapravo ne žive u istom svijetu.“ (Slunjski, 2008, str. 105)

Glazbene aktivnosti omogućuju odraslima da potpuno uđu u svijet svakog djeteta potičući ga na slobodno stvaralaštvo. Kako navode Marić i Nurkić (2014), još jedan od pokazatelja potrebe integriranja slušanja klasične glazbe u odgoj u predškolskim ustanovama jest uočeni pozitivan učinak klasične instrumentalne glazbe na raspoloženje djece za vrijeme jutarnjih i popodnevni aktivnosti. U procesu glazbenog odgoja, navodi Vidulin (2016), do izražaja dolazi povezanost glazbe s drugim područjima koja su često motivirajući čimbenik i služe proširivanju djetetovog glazbenog iskustva. Tako dijete osim glazbenih predodžbi i refleksija kroz glazbu razvija stvaralački identitet i dobiva mogućnost spoznajnog, socijalnog i emotivnog razvoja.

Gospodnetić (2015) ističe jedno od istraživanja koje je pokazalo da je fleksibilnost šestogodišnjaka znatno veća od fleksibilnosti desetogodišnjaka pa desetogodišnjaci s većom skepsom prilaze nepoznatoj glazbi. Istraživanje je pokazalo da šestogodišnjaci još nisu kontaminirani zabavnom glazbom, što se vidjelo iz njihovog visokog vrednovanja klasične glazbe. Desetogodišnjaci imaju fiksiranije

stavove od šestogodišnjaka što je pokazatelj kako s porastom dobi djeca gube otvorenost, a javljaju se predrasude koje otežavaju učenje. Zbog toga je važno razmišljati o potrebi ranog glazbenog odgajanja jer se stavovi razvijaju već u ranom djetinjstvu. Ako se propusti rano glazbeno odgajanje, stvaranje vrijednosnih kriterija je prepušteno utjecajima medija.

2.1 Uloga odgojitelja u glazbenim aktivnostima

Prema Marić i Nurkić (2014) vrlo je važno u kreiranju glazbenih aktivnosti istaknuti ulogu odgojitelja koji treba posjedovati vještinu motiviranja djece na slobodno izražavanje i njegovati pozitivan pristup prema glazbi. Kako navodi Gospodnetić (2015), svaki odgojitelj trebao bi se truditi uistinu razumjeti dijete, znati ga slušati i promatrati te mu osigurati kvalitetno glazbeno okruženje jer je on u svemu što radi i priprema za djecu uvijek model kojeg djeca promatraju i odgovoran je za sadržaje koje će djeca u vrtiću doživjeti. Vrlo je važno djeci ponuditi kvalitetnu glazbu što ranije pa bi odgojitelj trebao upoznati kratke skladbe kako bi djeci ponudio za slušanje one koje mu se svide.

Odgojitelj može odabrati skladbe za svakodnevno slušanje i zvukovno obogaćivanje dječjeg okruženja u jutarnjim satima kad djeca dolaze u ustanovu. Tako će glazba pridonijeti smirenijem ulasku djeteta u grupu i ugodnijem boravku u njoj. Snimljena vokalna glazba, kao i odabrana instrumentalna, mogu biti dječji pratilac tijekom dana uz razne aktivnosti. Naravno, djeci je potrebno osigurati i dovoljno vremena bez zvučnih podražaja, kako bi dijete uočilo i ljepotu tišine. „Neprestano „bombardiranje“ glazbom, čak i onom vrlo kvalitetnom, čini djecu nemirnom i dekoncentrira ih.“ (Marić i Goran, 2013, str. 35)

Marić i Goran (2013) ističu kako je slušanje skladbi potrebno povezati s dječjim aktivnostima, željama i potrebama, a odgojitelj ga može obogatiti pripovijedanjem kratkih sadržaja, pokazivanjem slika vezanih za sadržaj ili ugođaj skladbe i kratkim razgovorom s djecom ili scenskom lutkom koja će djecu pozvati na zajedničko slušanje i doživljavanje glazbe. Odgojitelj treba uočavati i osjećati estetske vrednote slušane skladbe i iskreno se s djecom veseliti zajedničkom

doživljaju glazbe te paziti na doživljajne mogućnosti djece rane i predškolske dobi te vremensko trajanje pojedine skladbe.

Happ Elvira i Renato (2009) opisuju kreativni sustav glazbeno-pokretnog izražavanja i stvaranja „Skočizvuk“ kojim se želi potaknuti kreativnost odgojitelja s ciljem zadovoljavanja djetetove potrebe za igrom, koja je u službi njegova cjelovitog razvoja. Cilj je osposobiti odgojitelje da postanu samostalni i kompetentni kreatori glazbeno-pokretnih aktivnosti. U „Skočizvuk“ sustavu polazi se od djeteta, koristeći sinkretički pristup¹. Osnovna ideja sinkretičkog pristupa glazbi i pokretu jest oslobađanje kreativne energije djeteta te stjecanje doživljaja igrom kojom će ono lakše moći osvijestiti svoje tijelo, razvijati vještine, osjećaje i sposobnosti. Ističu kako je kao rezultat igara svako iskustvo jednako vrijedno, kao i njegova kreativna interpretacija i primjena u osmišljavanju novih igara. Da bi se to postiglo, potrebno je kreirati poticajne, ali nužno minimalno definirane situacije. „Početi se slobodno i kreativno igrati, otkriti svoju kreativnost kako bi odgojitelj Skočizvuk prilagodio sebi, a ne sebe Skočizvuku.“ (Happ Elvira i Renato, 2009, str.17)

¹ sinkretizam = nerazdvojno stanje čega [prvobitna umjetnost ima jasna obilježja sinkretizma, sastoji se od više nedjeljivih i neodjeljenih dijelova: glazba, pokret, govor]

3. SLUŠANJE GLAZBE

Slušanje glazbe jedno je od najmlađih područja u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. To je glazbena aktivnost u kojoj djeca aktivno upoznaju svijet glazbe putem osjetila i unutar koje se potiče izražavanje glazbenih doživljaja posredstvom različitih odgojno-obrazovnih područja (Blašković i Kuliš, 2017).

Glazbeno djelo može biti duže vrijeme prisutno sasvim nenametljivo u djetetovu okruženju dok ga ne zavoli i ne prepozna. Prvi susret s glazbenim djelom može biti emotivno naglašen, dobro pripremljen aplikacijom ili nekim drugim materijalom, poticajnim pokretom ili djeci bliskim sadržajem. Snažnim doživljajem pobuđuje se interes djeteta i želja da istu glazbu ponovo čuje, uživa u njoj i bolje je upozna. Prepoznavanje melodije ili već slušane skladbe stvara u čovjeku posebnu ugodu. Marić i Goran (2013) ističu kako takvo emotivno intenziviranje doživljaja slušanjem već poznatih zvukovnih odnosa, glazbeni psiholozi objašnjavaju „fenomenom ljudske psihe“. Ponavljanje slušanja glazbenog djela uvijek je iznova zanimljivo ako se provodi kroz igru, pokretom ili plesom, likovnim izražavanjem, kroz priče, scensku igru ili lutkama.

Aktivno slušanje glazbe u vrtiću je česta vrsta aktivnosti. Osim aktivnog slušanja, postoji i pasivno slušanje glazbe koje se ne smatra aktivnošću, ali također treba biti metodički osmišljeno.

3.1 Aktivno slušanje glazbe

Kao i kod obrade pjesme i brojalice, tako se i skladbe slušaju što više puta u jednoj aktivnosti. Dok se sluša glazba, djeca se mogu kretati, mogu im se pokazivati aplikacije ili ih dati djeci da ih sama pokreću, mogu se likovno izražavati (za vrijeme i nakon slušanja), ali ne koriste se udaraljke. Marić i Goran (2013) ističu kako se izbjegava previše analitički slušati s djecom, no neka pitanja o glazbi mogu se postaviti (npr. što su čuli). Također, autorice navode kako već kod prvog slušanja djeca mogu čuti karakter glazbe, tempo i izvođače, čak i ako im nije ništa sugerirano.

Gospodnetić (2015) navodi neke od uputa koje se daju djeci prije slušanja: „Pusti neka te glazba nosi“, „Neka glazba uđe u vaše ručice, prstiće, nožice, srce, kosu, uši, tijelo ...“, „Sad ako želite možete plesati, a ako želite možete samo slušati,

ali čujete što vam glazba priča, jer svakome sigurno neće isto ispričati“, „Slušaj glazbu i pleši onako kakva je glazba.“

Verbalna priprema u početku aktivnosti, kao neposredna motivacija, trebala bi biti svedena na najmanju mjeru jer je dječja pažnja vrlo kratka i veliko je dječje nestrpljenje za novom situacijom. Glazba je dovoljno snažna da zaokupi dijete. Prema Gospodnetić (2015) cjelovit glazbeni doživljaj za dijete je kada ono nije opterećeno nikakvim izvan glazbenim pojavama, tako da je za prvo slušanje skladbe naslov suvišan jer djetetova pažnja neće biti vezana za samu skladbu, a glazbeno-estetski doživljaj neće se ostvariti.

3.2 Pasivno slušanje glazbe

Mnogi ljudi slušaju glazbu dok rade nešto drugo, ponekad nisu ni svjesni da je slušaju, a kad nastane tišina, glazba im nedostaje. Takvo slušanje je pasivno slušanje - slušanje glazbe kao kulise, bez svjesno upravljene pažnje. Ono nije manje važno od aktivnog slušanja pa u vrtiću treba pomno odabrati kvalitetnu glazbu i za ovakvu vrstu slušanja.

Dok svira glazba koja je namijenjena pasivnom slušanju, djeci odgojitelj ne skreće pažnju na glazbu i ne stišava glas dok razgovara s njima. Vrlo često će djeca biti privučena glazbom i ponašat će se onako kako se to od njih očekuje pri aktivnom slušanju - plesat će uz glazbu ili sjediti njišući se i uživati. Neku će djecu ova glazba zanimati pa će o njoj postavljati pitanja ili tražiti da je više puta slušaju. Takvi slučajevi će biti od pomoći pri procjeni treba li ili ne pripravljati djecu na aktivno slušanje. Glazbu je također moguće koristiti kao kulisu uz pričanje priče, kazalište lutaka ili dramsku improvizaciju, a koristi se i kao kulisa u tjelesnoj i zdravstvenoj, kao i u scenskoj kulturi. Pasivno slušanje glazbe je također slušanje glazbe koja je kulisa uz priču koju djeca aktivno slušaju s kasete. Glazba se ne smije prekidati, a ako se baš mora, prethodno se treba postepeno stišati, naglašava Gospodnetić (2015).

3.3 Kako birati skladbe za slušanje?

Kako navodi Zajčić (2017), dijete u predškolskoj dobi nema velik utjecaj na odabir sadržaja koji će slušati te su odrasli odgovorni za izbor i način prezentacije glazbenih sadržaja. Glazbeni kontekst koji se kreira za djecu utječe na emocije djeteta, osjećaj sigurnosti, raspoloženje te njihov odnos prema glazbi i zato je važno što će djeca slušati i na koji se način utječe na formiranje glazbenog ukusa djeteta. Prema Marić i Goran (2013) svakodnevni susreti djeteta s dobro odabranom glazbom razvit će u njemu želju i potrebu za slušanjem, a pridonijet će i stvaranju ugodne i mirne atmosfere. Glazba se obraća izravno dječjim emocijama, snažnije ih razvija, a to je važno za cjelovit razvoj djeteta.

Prema Gospodnetić (2015) pri odabiru skladbi u ranom i predškolskom odgoju treba voditi računa o umjetničkoj komponenti djela, ali i postupnom načinu približavanja umjetnički vrijedne glazbe djetetu. Ugodna glazba uočljivih i zanimljivih melodijskih linija primjerena je djeci rane i predškolske dobi. Ona pobuđuje u djetetu estetski doživljaj što je smisao slušanja glazbe. Takvim pristupom već u ranom djetinjstvu proširuje se iskustvo glazbenog doživljaja i stvara pozitivan odnos prema glazbenom umjetničkom djelu. Time se postavljaju temelji za istinsku povezanost s glazbom u kasnijoj dobi.

Da bi djeca mogla koncentrirano i aktivno slušati neku skladbu, ona ne smije biti preduga, naglašuju Marić i Goran (2013). Poželjno je da slušaju minijature, a svejedno je jesu li vokalne, instrumentalne ili vokalno-instrumentalne. Prednost se može dati življaj i plesnoj glazbi, ali ne treba isključiti ni ostale skladbe. Kod pasivnog slušanja glazbe brze stavke duljih umjetničkih djela, npr. simfonija ili sonata, poželjno je emitirati pri jutarnjem okupljanju, a jedan polaganiji stavak prije spavanja.

Kratke skladbe – minijature, odabiru se za slušanje i zbog toga što je važno kod djece razviti dojam cjelovitosti umjetničkog djela. Ako se dječja pažnja želi usmjeriti na nešto karakteristično ili izuzetno zanimljivo u glazbenoj literaturi, može se slušati samo isječak iz opširnog djela. U ranoj i predškolskoj dobi djeca slušaju i instrumentalne skladbe. One nemaju riječi, ali ljepotom harmonija i skladom zvukovnih boja instrumenata, stvaraju ugodnu i poticajnu atmosferu. Nježni, bogati zvuci glazbe pobuđuju dječju maštu, stvaraju ugodno ozračje i uljepšavaju igru.

Vedre skladbe plesnog ugođaja mogu djecu razigrati, a uz njih se uvijek može i zaplesati. Glazba je stalan i nepresušan izvor radosti, a veselo i zadovoljno dijete svemu oko sebe prilazi interesom i poletom (Marić i Goran, 2013).

4. NAČINI RADA ZA SLUŠANJE U GLAZBENOJ AKTIVNOSTI

Ako je metodički pristup nekom glazbenom sadržaju pun raznolikosti, djeca mogu biti dovoljno dugo zainteresirana da bi njihovo iskustvo bilo obogaćeno istovremeno emocionalnim, psihomotoričkim i intelektualnim doživljajem.

Od načina rada koje odgojitelji koriste u glazbenim aktivnostima slušanja glazbe koriste se četiri načina rada.

- To su:
1. Aplikacije
 2. Pokret
 3. Dramatizacija
 4. Pjesma ili skladba uklopljena u priču

Gospodnetić (2015) navodi da se oni mogu pojaviti i u drugim vrstama aktivnosti (u igrama s pjevanjem, dječjem stvaralaštvu), ali to ne mora biti osmišljeno kao primarni način rada, nego se pojave spontano i prirodno, bez prethodne namjere odgojitelja (npr. u igrama s pjevanjem pokret je prisutan već sam po sebi pa ga odgojitelj ne treba osmišljavati, kod dječjeg stvaralaštva djeca će možda samoinicijativno zaplesati, a da odgojitelj to nije planirao kao način rada).

Metodički osmišljen pristup slušanju sredstvima motivacije kao što su aplikacije ne djeluje direktno na intenzitet doživljaja glazbenog djela. Marić i Goran (2013) naglašuju da je to samo posredan način trenutačnog usmjeravanja pažnje djeteta onome što treba uslijediti, a glazba sama po sebi omogućit će estetski doživljaj. Snaga tog doživljaja individualna je u djeteta kao i u odraslog čovjeka. Prema tome, odgojitelj neće učiti dijete kako ostvariti estetski doživljaj, samo će mu omogućiti da se on što češće ostvaruje.

4.1 Aplikacije

U metodici glazbene kulture pod nazivom *aplikacija* podrazumijeva se 'primjena sadržaja iz likovne kulture u glazbenoj kulturi', navodi Gospodnetić (2015). Aplikacije djeca mogu izraditi sama, a može ih izraditi i odgojitelj. Budući da se djeca kreću dok pjevaju i slušaju glazbu, aplikacije najčešće drže u ručicama i

pokreću ih. Zbog toga se aplikacije vrlo često koriste za razvijanje dječjeg osjećaja za metar i druge glazbene elemente. Dok djeca mašu u metru rukom u kojoj je štapna aplikacija, oponašaju odgojitelja. Izradi li se po jedna aplikacija za svaku frazu, one se mogu u toku pjevanja postavljati na pano u trenutku kad počinje pojedina fraza. Također se mogu već unaprijed pričvrstiti na pano i pokazivati rukom tijekom pjevanja pa nakon toga pri svakom sljedećem pjevanju po jedno dijete pokazuje slike. Mogu se i podijeliti djeci da ih dižu kad nova fraza dođe na red.

Aplikacije trebaju izazivati radoznalost djece. Šarenilo papira ili nekog drugog materijala dodatno ih motivira na kretanje i produžuje aktivnost. Ako se djeci u ruke daju gotove slike da ih dižu i spuštaju kad na njih dođe red ili da njima mašu u metru, tada papir mora biti obostrano oslikan, inače će djeca, dižući aplikaciju, gledati u praznu poleđinu papira, ističe Gospodnetić (2015). Navodi i kako nije nužno da aplikacije prikazuju tekst pjesme već se njima može prikazati i instrumentalna glazba. Mogu se naslikati vlastite asocijacije koje imaju sadržaj, ali on nije jednak sadržaju skladbe, ili te slike koristiti uz instrumentalnu glazbu. U tom se slučaju jače obojene aplikacije upotrebljavaju za glasnu, a blijede za tišu glazbu. Kao aplikacije mogu se upotrebljavati i različiti drugi predmeti kao što su vunene rukavice s našivenim vunanim vlatima trave, plaševi, marame... Aplikacije koje se stavljaju na glavu (npr. uši raznih životinja) često djeci smetaju kod plesanja pa je tako bolji izbor vezanje ispod brade.

4.2 Pokret

Pokret je životna potreba djece i nezaobilazna reakcija na slušanje i doživljaj glazbe. Svoju osjetljivost prema glazbi djeca iskazuju spontanim kretnjama u prostoru.

„Djeca vrtićke dobi najčešće plešu dok slušaju glazbu. To je senzomotoričko slušanje koje se temelji na činjenici da ni jedan drugi osjet ne prodire tako duboko u druga osjetna područja kao što se to događa pri slušanju glazbe, pri čemu je cijeli senzorijski zahvaćen rezonancijom što se izražava različitim, više ili manje vidljivim, pokretima.“ (Rojko 2004, str.142)

Prema Gospodnetić (2015) pokret kao način rada u metodičkom postupku odgojitelj može provesti tako da koreografira pokrete koje će djeca oponašati ili tako

da sama djeca spontano stvaraju pokrete uz glazbu jer se najčešće samoinicijativno kreću. Odgojitelj stvara pokret tako da slijedi jedan ili više elemenata kompozicije u jednostavnoj koreografiji. Ako odgojitelj stoji ispred djece koja istovremeno oponašaju njegove pokrete, mora biti svjestan da će se djeca kretati kao u ogledalu. Želi li da djeca počnu kretanje desnom rukom, on treba započeti lijevom. Pokreti bi trebali biti što raznolikiji, a mogu sadržavati hodanje, kretanje rukama ili cijelim tijelom, okrete i skokove u raznim smjerovima i visinama. Nije dobro prečesto koristiti pokrete koji su djeci teški. Težak je npr. okret oko sebe, jer u jednom trenutku djeca ne vide odgojitelja pa ne znaju koliko se brzo trebaju okrenuti, a teška je i česta promjena smjera. Također, djeci je teško raditi vrlo snažne i vrlo spore pokrete. Dijelovi skladbe koja se sluša mogu se razlikovati po dinamici ili se dinamika može mijenjati u toku skladbe. Tada se glasniji dijelovi skladbe plešu jačim, širim, snažnijim, većim pokretima, a tiši dijelovi manjim, laganijim, lepršavijim, ali ne i sporijim pokretima. Kao što je i odraslim ljudima kad pjevaju ili slušaju glazbu lakše i prirodnije hodati metar nego ritam, tako je lakše i djeci. Metar se može izvoditi koracima ili drugim dijelovima tijela. Kada se radi o tempu skladbe, što su djeca manja tempo bi trebao biti brži.

4.3 Dramatizacija

Dramatizacija je jedan od čestih načina rada među djecom. To je podjela uloga među djecom koja u sebi može, ali i ne mora sadržavati ostale načine rada (pokret, aplikacije). Može se primijeniti i prije nego što djeca nauče pjesmu ili brojalicu. U tom se slučaju djeca kreću ili pokreću aplikacije dok slušaju odgojiteljevo pjevanje pjesme, izgovaranje brojalice ili sviranje klasične glazbe. Sva djeca mogu glumiti jednu, istu ulogu ili jedan dio djece dobije određenu ulogu. Moguće je i da samo jedno dijete dobije ulogu pa se djeca izmjenjuju. Pri tome dijete može plesati, može pokretati ili imati u ruci ili na sebi neku aplikaciju. Kod slušanja instrumentalne glazbe također se može provesti dramatizacija, osobito ako skladba ima više tema - različitih glazbenih misli. U tom slučaju odgojitelj daje znak djeci koja glume određenu ulogu, kojim redom dolaze plesati, ili kad trebaju pokretati aplikacije. Aplikacije se podijele djeci kod drugog ili trećeg slušanja. Znakovi se daju bez riječi, kako se ne bi ometalo slušanje. Dramatizacija je česta i u

aktivnostima iz ostalih područja te može uključivati dječje stvaralaštvo. Gospodnetić (2015) ističe kako u dramatizaciji djeca ne uče uloge, nego se spontano igraju na način koji često koriste i izvan vrtića.

4.4 Pjesma ili skladba uklopljena u priču

Prema Gospodnetić (2015) slušanje s djecom u vrtiću može biti uklopljeno u neku priču, jednako kao što se u priču uklapa pjesma ili brojalica. Uz dramatizaciju to je još jedan način rada, odnosno način organiziranja aktivnosti. Za takvu aktivnost je potrebno da odgojitelj dok se priprema detaljno analizira skladbu i njen glazbeni oblik. Priča je sredstvo koje vodi do realizacije sadržaja, a to je aktivno slušanje glazbe. Pjesmu najprije pjeva samo odgojitelj, a onda mu se pridružuju i djeca, a ako ima djece koja već znaju pjesmu, pjevaju je odmah. Umjesto pjesme ili skladbe za slušanje tu u obzir dolazi i brojalica. Za slušanje se može osmisliti koreografija, a djeca se mogu i spontano kretati ili glumiti da sviraju instrumente koji se spominju u priči ili koje prepoznaju iz skladbe. Sa slušanjem više puta, sama će znati kako plesati. Dobra priča će samim svojim sadržajem zahtijevati da se pjesma ili skladba ponovi što više puta. Postoje i takve priče koje zahtijevaju pjevanje više raznih pjesama, ali tada to moraju biti već poznate pjesme, jer se u aktivnosti kojoj je cilj obrada nečeg novog redovito pojavljuje samo jedna nova pjesma, brojalica ili skladba za slušanje. Ako djeca slušaju niz novih nepoznatih skladbi ili pjesama, onda se neće raditi o aktivnosti, nego o pasivnom slušanju glazbe.

5. PRAKTIČNI DIO

5.1 APLIKACIJE: Bedřich Smetana – Vltava (ulomak²)

Češki skladatelj Bedřich Smetana skladao je ovu simfonijsku pjesmu u sklopu ciklusa šest simfonijskih pjesama pod nazivom „Má vlast“ (u prijevodu „Moja domovina“). Skladba „Vltava“ izvodi se kao individualno djelo te je nazvana po najdužoj češkoj rijeci. Ovaj ulomak sastoji se od uvoda, glavne teme koja se ponavlja tri puta te b dijela skladbe. U uvodu je motiv izvora Vltave postignut zvucima nježnih flauta koje donose nemirnost rijeke. Zajedno s dionicom klarineta simboliziraju stapanje toplog i hladnog izvora Vltave i donose jači i snažniji „tok“ rijeke, a kada im se pridruže gudači, zvuk postaje još jači i dolazi do glavne teme ove skladbe koja se ponavlja tri puta. Nastupom fanfara u dionici roga nastupa novi dio skladbe.

Metodički postupak: Na papirima formata A5 temperama su naslikane asocijacije na skladbu. Pritom su glasniji dijelovi istaknuti jačim, a tiši bljeđim bojama. Ukupno je pet slika, po jedna za svaki dio skladbe. Slike se poslažu u prostor, dovoljno udaljene jedna od druge, a odgojitelj s djecom spontano pleše od jedne do druge kako ih dinamika vodi.

² <https://www.youtube.com/watch?v=3G4NKzmfC-Q> (do 4 min i 20 s)

Slika 1. Potok

Slika 2. Most na rijeci

Slika 3. Rijeka i labudovi

Slika 4. Brodica na rijeci

Slika 5. Suton

Vltava Main Theme

from Má Vlast

Bedřich Smetana
arr. CM

Allegro comodo non agitato

Flute

Piano

p dolce

sf *dim.* *p*

sf *dim.*

mf *cresc.* *sf*

mf *sfz*

Sheet music from 8notes.com © Copyright 2013 Red Balloon Technology Ltd.

Slika 6. Vltava – notni zapis glavne teme skladbe, prvi dio

(<https://www.8notes.com/scores/17866.asp>)

25

sf

< sf

sf

Sheet music for measures 25-30. The system includes a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and a bass line in the left hand. Dynamics include *sf* and *< sf*.

31

sf

sf

ff

ff

Sheet music for measures 31-36. The piano part continues with the rhythmic pattern. Dynamics include *sf*, *ff*, and *ff*.

37

mf

mf

sf

sf

sf

dim.

dim.

Sheet music for measures 37-42. The piano part features a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. Dynamics include *mf*, *sf*, and *dim.*.

43

p

p

pp

Sheet music for measures 43-48. The piano part features a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. Dynamics include *p* and *pp*.

Sheet music from 8notes.com © Copyright 2013 Red Balloon Technology Ltd.

Slika 7. Vltava – notni zapis glavne teme skladbe, drugi dio

<https://www.8notes.com/scores/17866.asp>

5.2 POKRET: G. Rossini - William Tell Overture: Finale³

Uvertira na glazbeni način oslikava život u švicarskim Alpama, a sastoji se od četiri dijela koji se u ovom slučaju izmjenjuju bez stanke. Finale uvertire, koje se na engleskom često naziva „marš švicarskih vojnika“, u E-duru je poput preludija, ali to je dinamičan galop koji su najavili trubači, a svira puni orkestar. Aludira na završni čin opere „William Tell“ koji govori o pobjedonosnoj bitki švicarskih vojnika za oslobađanje domovine od austrijske represije.

Metodički postupak: Osmišljenu koreografiju pokazuje odgojitelj, a djeca ga prate i oponašaju. Izvodi se uz korištenje rekvizita, točnije marama.

Koreografija se sastoji od **A** (mirno stajanje u vrsti, mašemo maramom lijevo – desno u visini trupa), **B** (hodanje u čučnju prema naprijed, dok istovremeno ruku s maramom pomičemo gore-dolje, skok u desno - na suprotnu stranu, i opet hodanje u čučnju u stranu na koju smo se okrenuli pa skok u desno kako bi smo opet gledali prema početnoj strani), **C** (još uvijek smo u vrsti, uspravni stav i snažno stupanje u mjestu te mahanje maramom po zraku), **D** (laganije stupanje, spustimo marame), a zatim ponavljanje **B** dijela. Nakon toga slijedi novi **E** dio (primimo se za ruke i stupamo, prvih dvoje djece iz vrste podignu ruke, a ostali se jedan po jedan provlače ispod „mostića“ i vraćaju na svoje mjesto) te novi **F** dio (raširimo se i krećemo po prostoru i lagano mašemo maramom lijevo-desno). U nastavku ponavljamo **E** dio, a nakon toga i **C**, **D** pa opet slijedi ponavljanje **B** dijela. Zatim slijedi novi **G** dio (raširimo se po prostoru i neprestance bacamo maramu u zrak) te novi **H** dio kao završni dio koreografije (potrčimo i stanemo u vrstu na onom mjestu gdje smo započeli koreografiju (u A dijelu), mašemo maramama ispred sebe do kraja skladbe).

³ <https://www.youtube.com/watch?v=c7O91GDWGPU>

FINALE FROM THE "WILLIAM TELL OVERTURE"

Trombone 1

Gioacchino Rossini
Arr. by Craig Kaucher

Allegro vivace $\text{♩} = 152$

ff

pp

ff *pp* *f*

f

p

ff *p*

grace notes
1st X only

Copyright © 2006 Cimarron Music Press. All rights reserved.
www.cimarronmusic.com

Slika 8. Finale - notni zapis dijela skladbe

<https://www.sheetmusicnow.com/products/finale-from-the-william-tell-overture-trombone-1-p357352>

5.3 DRAMATIZACIJA: Sergej Prokofjev - Peća i vuk⁴ (simfonijska bajka)

Simfonijska bajka Peća i vuk djelo je koje je ruski skladatelj Sergej Prokofjev namijenio djeci, a skladana je za pripovjedača i orkestar. Skladatelj je za ovu orkestralnu suitu napisao i tekst. To je priča o hrabrom dječaku Peći, koju pripovijeda dramski glumac. Ova instrumentalna skladba ima više različitih glazbenih misli. Pojedine osobe i životinje u priči predstavljene su glazbenim instrumentima: pticu predstavlja flauta, patku oboa, mačku klarinet, djedicu fagot, vuka tri roga, lovce veliki bubnjevi, a Peću gudački instrumenti.

Metodički postupak: Sve se uloge podijele među djecom pa odgojitelj tijekom slušanja skladbe daje znak djeci, koja glume određenu ulogu, kojim redom dolaze plesati i oponašati određenu osobu ili životinju. Znakovi im se daju bez riječi, kako se ne bi ometalo slušanje, a djeca uloge igraju spontano, bez prethodne pripreme i uvježbavanja. Sluša se cijela simfonijska bajka, a iz razloga što je duža ne ponavlja se nekoliko puta već eventualno dva puta kako bi se djeca izmijenila u ulogama. Ponavljanje je dobro ostaviti za druge dane, onda kada će djeca to sama tražiti i izmjenjivati se u ulogama.

Peter and The Wolf

(Peter's theme)

Sergei Prokofiev

Slika 9. Simfonijska bajka Peća i vuk – notni zapis Pećine teme

(<https://musescore.com/user/620331/scores/402656>)

⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=MfM7Y9Pcdzw&t=211s>

Peter and the Wolf

The Wolf Theme

Prokofiev

Andante molto ♩ = 66

The image displays a musical score for the Wolf Theme from Peter and the Wolf by Prokofiev. It is written in 4/4 time with a tempo of Andante molto (♩ = 66). The score is divided into three systems. The first system (measures 1-3) features Horn I, Horn II, and Horn III parts, all marked *mp*. The second system (measures 4-6) features Horn I, Horn II, and Horn III parts, all marked *cresc.* with a dashed line indicating the crescendo, and ending with a *f* dynamic. The third system (measures 7-9) features Horn I, Horn II, and Horn III parts, all marked *f* at the beginning, then *poco rit.* and *a tempo* markings, and ending with a *p* dynamic. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and dynamic markings.

Slika 10. Simfonijska bajka Peća i vuk – notni zapis teme

vuka (<https://musescore.com/user/15880951/scores/3309536>)

5.4 SKLADBA UKLOPLJENA U PRIČU

5.4.1 Camille Saint-Saëns: Akvarij⁵

Akvarij je sedmi dio Saint- Saënsove suite „Karneval životinja“. U njemu su od instrumenata prisutni: violine, viola, violončelo (gudački kvartet), dva klavira, flauta i staklena harmonika. Glavnu melodiju svira flauta, praćena gudačima i staklenom harmonikom. Glazbene figure prizivaju miran, slabo osvjetljen akvarij.

Metodički postupak: Djeca sjede u krugu i slušaju priču. Između određenih dijelova priče slušaju skladbu. U ovom načinu rada koristit će se i aplikacije - štapne aplikacije s različitim morskim životinjama. Izrađene su od kartona te zalijepljene na drvene štapiće. Podijele se djeci prije slušanja pa ona za vrijeme svakog slušanja skladbe mašu aplikacijama u metru, a ako požele mogu se i kretati.

Ples na dnu mora

U gradu na dnu mora održava se veliki bal. Brojne morske životinje danima su se pripremale za ovaj dan. Odlazile na frizure i manikure, birale najljepši nakit i šminku. Obukle su najljepše haljine i odijela, obule svoje plesne cipelice i ušetale na bal.

SKLADBA

Pijesak svjetluca, školjke su nakićene biserima, čak i morske travke zaogrnutе su satenskim plaštevima. Sve djeluje čarobno pa tako i glazba. Za klavir, violinu i flautu samo je jedna sviračica – hobotnica Mara i njezinih osam krakova. A zvuči kao pravi orkestar.

SKLADBA

Rak Joško ubrzo je upitao svoju račicu Katu za ples. Njegove noge baš su neposlušne, a ni s krakovima nikad ne zna što bi. No kako bi razveselio svoju Katu nekoliko mjeseci prije bala potajno je odlazio u plesnu školu i savladao korake.

⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=YVpl-RNzdE4>

Na plesnom podiju im se upravo pridružuju zvijezda Stela, bivša balerina, a s njom i morski krastavac Šime. Kako su samo lijepo plesali. Klizili po podiju, okretali se na sve načine, a hobotnica Mara i dalje je spretno vladala svim svojim instrumentima.

SKLADBA

Malo dalje od plesnog podija, morski konjic Marin poslužuje goste dok skupina ribica uživa u raznim vrstama kolača. U jedenju kolača sada im se pridružuju i svi ostali kako bi se osladili i barem malo predahnuli od plesa. Zapravo, svi osim sviračice hobotnice. Njezini krakovi dobro su uvježbani tako da se uopće nije umarala.

SKLADBA

Taman kad su mislili ustati sa svojih stolica i ponovno zaplesati, potpuno iznenada, s velike visine, spušta se mala škrinja. Srećom pala je na pijesak i ostala čitava. Uplašeni gosti pitaju se što je unutra. Kakvo im je to iznenađenje palo s vedra neba?

SKLADBA

Morski konjic Marin prvi se ohrabrio, evo približava se škrinji, otvara, gleda što je unutra. I kao da je znao da baš on mora otvoriti... vadi predmet iz škrinje – pa to je boca pravog morskog šampanjca! Oh, pa kako su mogli zaboraviti na šampanjac... Odmah ga otvara i poslužuje gostima. Svi na balu sada nazdravljaju morskim šampanjcem.

SKLADBA

Sve to sa strane promatra ježić Vice, novinar „Podmorskog portala“. Evo, naši plesači već se vraćaju na plesni podij. Izgleda da će ovo potrajati do dugo u noć tako da sutra na „Podmorskom portalu“ svakako pročitajte komentar o balu. A sada, zaplešimo!

SKLADBA

(prema slikopriči Željke Horvat-Vukelja)

Slika 11. Obostrano izrađene štapne aplikacije, jedna strana

Slika 12. Obostrano izrađene štapne aplikacije, druga strana

Slika 13. Štapne aplikacije izbliza

Aquarium

from "Carnaval des Animaux"
VII

Camille SAINT-SAËNS
(1835-1921)
arr. A.L.C.

The first system of musical notation for 'Aquarium' consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with a series of eighth notes, starting with a piano (*pp*) dynamic and transitioning to a fortissimo (*sf*) dynamic. The lower staff is in bass clef and contains a simple bass line with a few notes. A fermata is placed over the final note of the upper staff.

The second system continues the melodic line from the first system. It features a fermata over the final note of the upper staff, which is marked with a fortissimo (*sf*) dynamic.

The third system shows the continuation of the melodic line. The upper staff has a fermata over the final note, and the lower staff has a few notes. The dynamic remains fortissimo (*sf*).

The fourth system continues the melodic line. The upper staff has a fermata over the final note, and the lower staff has a few notes. The dynamic remains fortissimo (*sf*).

The fifth system is the final system on the page. It features a fermata over the final note of the upper staff, which is marked with a fortissimo (*sf*) dynamic. The lower staff has a few notes.

Slika 14. Akvarij – notni zapis dijela skladbe

(https://www.music-scores.com/midi.php?sheetmusic=Saint_Saens_Carnaval_07_Aquarium)

5.4.2 Scott Joplin: The Entertainer⁶

Podnaslov skladbe „The Entertainer“ je „A Rag Time Two Step“, što je bio oblik plesa popularan oko 1911. godine. Njegova je struktura: uvod – AA dio – BB dio – A dio – CC dio – uvod2 – DD dio. U početku je u C-duru, u C dijelu skladbe dolazi do modulacije u F-dur, a zatim uoči D dijela modulira natrag u C-dur. B dio sadrži naznaku da će se melodija tijekom ponavljanja svirati oktavu više.

Metodički postupak: Tijekom priče djeca će slušati skladbu više puta, a za vrijeme svakog slušanja skladbe ustat će, kretati se po prostoru u metru i glumiti da sviraju klavir. Priča je pisana tako da se nigdje ne spominje kako glavni lik, Mirko Svirko, izgleda. Zbog toga svako dijete za sebe, za vrijeme slušanja priče, može zamišljati svog Mirka Svirka, a tijekom slušanja skladbe ga i pokretima oponašati. Glavna tema priče su dječji razvojni strahovi pa ova glazbena priča može poslužiti i kao pomoć djeci u borbi s njima.

Mirko Svirko

Još od davnina, u sobi svakog djeteta živi jedno stvorenje oko njegovog kreveta. Ali, ne boj se, to stvorenje strašno nije, s tobom je samo da te umiri i nasmije! Kad je vrijeme za spavanje, a u sobi mrak, svaki ti se zvuk čini kao loš znak. Za svaku sjenu pomisliš – to je netko meni nimalo drag. Baš to je pravo vrijeme da Mirko Svirko riješi sve tvoje dileme! Tebi više neće nedostajati mira jer on na svom glasoviru radosnu pjesmu svira.

SKLADBA

Kad Mirko Svirko dođe, lošim mislima u tvojoj glavi nestaju vođe. Ispod kreveta ti s njim zaviri i vidi da su tamo samo Mirkove note i klaviri. Shvatit ćeš da su zmije na stolici zapravo čarape, osobe s maskama kod prozora da su zavjese. Nema divljih životinja, nema policajaca, a ni nikakvih razbojnika i kriminalaca. Nema špijuna ni lopova iz strašnih priča, ma to se samo u filmovima na TV-u priča. Jedino što u ove sate vidiš Mirkove su note, a jedino što čuješ - njegov na klaviru forte.

⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=TSoXBkF832I>

SKLADBA

Kad osjećaš strah i tužan si jer si sam, Mirko Svirko dolazi i uljepšava ti san. Tako i kod ružnih snova pozovi Mirka da te smiri, zamoli ga neka cijelu noć on kraj tebe žmiri. Kako izgledaju čudovišta koja ponekad vidiš, pokušaj Mirku opisati da se više ne uznemiriš. Čudovišta će s njim postati lažna, a ni jedna buba više neće izgledati snažna. Noć, dan, tavan, podrum ili soba, Mirko Svirko tu je s klavirom u svako doba.

SKLADBA

A što kad je vani loše vrijeme pa ti ono cijele noći uzrokuje pak druge probleme? Jaku kišu i grom koji sijeva, nadjačat će Mirko koji ti u glavi, uz klavir, ponekad i pjeva. Kad se uplašiš jer negdje padneš, podignut će te i upozoriti nek' sljedeći put paziš kud staješ. Na bol ćeš brzo zaboraviti jer će se Mirko Svirko odmah dosjetiti kako te zabaviti.

SKLADBA

Nepoznate djece s Mirkom se također više bojati nećeš, tko zna, možda se baš tvoj budući prijatelj skriva među onima koje srećeš. Pokazat će ti i da je svaki novi prostor zanimljiviji nego što se čini i opet će ti reći – ma ne brini. U strahu i slabosti Mirko Svirko će te ispuniti mirom i hrabrošću. Ipak, najsretniji će biti ako se ni u lijepim trenucima nećeš od njega kriti. Pozovi ga ponekad na ples pun smijeha i radosti, vidjet ćeš kako će cvasti od ponosa i zahvalnosti.

SKLADBA

Bilo kod kuće ili u javnosti, strahovi više neće biti od tolike važnosti. Ali ako misliš da je strah samo dio djetinjstva i rane mladosti, ne vjeruj u to jer njega ima čak i u najvećoj starosti. Svi se nečega boje, samo to ne žele naglas reći. U redu je bojati se, ali se treba truditi i preko svega toga prijeći. U rukavu, glavi, cipeli ili kosi, svatko neka jednog Mirka Svirka nosi. Njegove skladbe nikad neće stati jer on će u ljudskoj mašti uvijek sjati!

SKLADBA

(Maja Međimorec, autorska)

The Entertainer

Scott JOPLIN
(c.1867 - 1917)
arr. A.L.C.

Piano

Measures 1-4 of the piano score. The piece is in 2/4 time and begins with a treble clef. The first measure starts with a forte (*f*) dynamic. The melody in the right hand features eighth-note patterns and a half-note. The bass line consists of quarter notes. The dynamic changes to mezzo-piano (*mp*) in the fourth measure.

5

Measures 5-8. The melody continues with eighth-note patterns. The bass line features chords and quarter notes. The piece concludes with a half-note in the final measure.

9

Measures 9-12. The melody continues with eighth-note patterns. The bass line features chords and quarter notes. The piece concludes with a half-note in the final measure.

13

Measures 13-16. The melody continues with eighth-note patterns. The bass line features chords and quarter notes. The piece concludes with a half-note in the final measure.

17

Measures 17-20. The melody continues with eighth-note patterns. The bass line features chords and quarter notes. The piece concludes with a half-note in the final measure.

Slika 15. The Entertainer – notni zapis ([https://www.music-scores.com/midi.php?sheetmusic=Joplin Entertainer easy](https://www.music-scores.com/midi.php?sheetmusic=Joplin%20Entertainer%20easy))

6. ZAKLJUČAK

U svom širem okruženju dijete je podložno raznim lošim utjecajima, ne samo glazbenim. Ono ih nije u stanju uočavati ni procjenjivati. Zato je važna zadaća odraslih da mu u tome pomognu. Oni koji odgajaju djecu imaju ulogu njegovati njihov interes i ljubav prema glazbi već od rane dobi, slušanjem izražajnih, kvalitetnih, estetski vrijednih skladbi. Postoji mnogo načina pomoću kojih možemo djeci prezentirati određeni fond glazbenih informacija. Odgojitelj bi trebao izabrati način rada koji neprimjetno, ali djelotvorno, dovodi do cilja. Za aktivnosti slušanja glazbe odgojitelj može osmišljavati koreografije, izrađivati aplikacije s djecom ili sam, pisati ili pronalaziti priče u koje će uklopiti skladbe za slušanje. Glazbu za slušanje bi prije svega trebao birati prema vlastitim interesima, na način da među glazbom koja odgovara doživljajnim mogućnostima djece odabere onu koja se prvenstveno njemu sviđa, budi njegovu kreativnost i potiče ga na stvaranje. Mišljenja sam da će djeca svaku aktivnost bolje prihvatiti i u njoj uživati ako vide kako u tome uživa i njihov odgojitelj. Spretnom i uspješnom metodom kod djece je moguće postići znatne učinke. Ako će odgojitelj tijekom aktivnosti pratiti dječje reakcije, u skladu s njima pronaći će najbolji način kako svojoj skupini djece približiti glazbu, zainteresirati ih, potaknuti njihovu radoznalost, a istovremeno im pružiti doživljaj igre i veselja. Utjecat će na senzibilitet sluha i jačati dječju muzikalnost, ali djelovati i na sve ostale aspekte dječjeg razvoja. Zbog svega navedenog smatram da bi se aktivnosti aktivnog slušanja glazbe u ustanovama ranog i predškolskog odgoja trebale provoditi češće.

Ispravno vođeni u slušanju glazbe, od vrtića pa nadalje, djeca će u „valu“ svakodnevnog kiča biti sposobni odabrati kvalitetnu glazbu te će kao odrasli ljudi osjećati trajnu potrebu za slušanjem vrijedne glazbe. „To duhovno bogatstvo, stvoreno razvijenim senzibilitetom glazbeno-estetske vrijednosti, pridonijet će skladu njihove cjelokupne ličnosti, što je napokon, cilj općeg, a ne samo glazbenog odgoja.“ (Njirić, 2001, str. 121)

LITERATURA

1. Blašković, J., Kuliš, A. (2017). Reakcije djece na aktivno slušanje glazbe kroz pokret, likovnost i verbalnost. *Croatian Journal of Education : Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje*, 19(3), 273-292.
2. Gospodnetić, H. (2015). *Metodika glazbene kulture za rad u dječjim vrtićima*. Zagreb: Mali profesor.
3. Happ, E., Happ, R. (2009). Skočizvuk - glazbom i pokretom do cjelovite ličnosti. *Dijete, vrtić, obitelj : Časopis za odgoj i naobrazbu predškolske djece namijenjen stručnjacima i roditeljima*, 15(56), 12-17.
4. Marić, Lj., Goran, Lj. (2013). *Zapjevajmo radosno: metodički priručnik za odgojitelje, studente i roditelje*. Zagreb: Golden Marketing-Tehnička knjiga.
5. Marić, M., Nurkić, D. (2014). Uloga odgajatelja u poticanju dječje ekspresivnosti pokreta. *Dijete, vrtić, obitelj : Časopis za odgoj i naobrazbu predškolske djece namijenjen stručnjacima i roditeljima*, 20(75), 16-18.
6. Nikolić, L. (2018). Utjecaj glazbe na opći razvoj djeteta. *Napredak: Časopis za interdisciplinarna istraživanja u odgoju i obrazovanju*, 159(1-2), 139-158.
7. Njirić, N. (2001). *Put do glazbe (priručnik za učitelje)*. Zagreb: Školska knjiga
8. Rojko, P. (2004). *Metodika nastave glazbe*. Zagreb: Naklada Zlata.
9. Slunjski, E. (2008). *Dječji vrtić - zajednica koja uči*. Zagreb: Spektar Media.
10. Vidulin, S. (2016). Glazbeni odgoj djece u predškolskim ustanovama: mogućnosti i ograničenja. *Život i škola : časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja*, 62(1), 221-233.
11. Zajčić, M. (2017). Uloga odgojitelja u kreiranju glazbenog konteksta - Dječji vrtić Ivanić Grad na adresi <https://www.djecjivrtic-ivanic.hr/za-roditelje/pedagoski-i-psiholoski-kutic.html> (20.04.2020.)

IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI RADA

Izjavljujem da sam ja, Maja Međimorec, studentica preddiplomskog sveučilišnog studija Rani i predškolski odgoj i obrazovanje Učiteljskog fakulteta u Zagrebu, samostalno proučila relevantnu literaturu i napisala završni rad na temu **Različiti oblici načina rada kao poticaj slušanju glazbe djece predškolske dobi** uz savjetovanje s mentoricom i pridržavanje Uputa za izradu završnog rada.

Zahvaljujem mentorici Josipi Kraljić, višoj predavačici, za pomoć pri odabiru teme rada te na usmjeravanju i sugestijama tijekom njegove izrade.

Zagreb, srpanj 2020.